

INSERTIUNI:
se plătesc cu prețuri foarte
reduc.

Manuscrisurile sunt a se adresa
redacției și acelea nu se în-
poiază.

Epistole nefrancate nu se primesc.

ACTIVITATEA

ABONAMENT:
Pe an 6 cor. pe 1/2 an 3 cor.

Pentru plugari—țărani pe an
4 coroane.

Pentru România și străinătate:
Pe an 16 franci.

Un număr costă 12 bani

EDITOR, PROPRIETAR ȘI ȘEF-REDACTOR:

DR. AUREL MUNTEAN

— Apare în fiecare Joi. —

REDACTOR RESPONSABIL:

LAURIAN BERCIAN

ACȚIONARI ȘI ADUNĂRILE GENERALE

(Urmare și fine.)

Față de aceasta întrebare nu ne este permis să observăm o ținută problematică, care am observa-o bunăoară de emanciparea primitivă a asocierilor proprietarilor de vii aici descrise, ci suntem chiar în favor de a insista pe lângă acțiuni cât mai grabnice și aprofundate, cari să ajute la triumf idealismul curat și folositor față de materialismul mort, dar' pentru aceea între împrejurările de acum — plin de viață, predominant și dătător de ton, căruia sclave sunt nu arare-ori ideile și convingerile atâtor creeri sănătoși!

La aceasta treaptă de dezvoltare ar trebui ridicate adunările generale ale societăților pe acții, precizându-se acel punct de pornire în legislativa țării, ca să se pună stăvilă ori-cărei partide a acționarilor de a deveni pe ușor omnipotentă, sprijinită de capitalul social de care dispune, și atunci contrapunctul pentru împedecarea epidemicelor boale cum sunt clicismul, absolutismul și despotismul, cari grasează printre acționari și cari sunt ajutate de spiritul egoistic înăscut cu firea omenească, va fi mai bine întărit decât până acum.

Dar' să vorbim din viață.

Adunarea generală din anul acesta a institutului »Furnica«, nu se poate închipui mai slab cercetată de acționari, prevestește simptome îngrijorătoare pentru viitor, întru-cât în urma crizei prin care a trecut, toată lumea s'ar fi așteptat la o însuflețire ca nici-odată din partea celor direct atinși. Acționarii ar fi avut de astă dată chiar

dorință a se informa în mod nemijlocit asupra adevăratelor stări. Că s'a invadat contrarul acestor prejudeții, nu este a se judeca aceasta emanând numai din indiferentism, ușurătate sau din alte împrejurări privitoare la referințele acționarilor în genere, dezvoltate de »Rev. Ec.«, ci am putea atribui acest lucru chiar »unor cauze foarte apropiate« — cum zice »Rev. Ec.«, numai disgust motivat al acelor acționari cari s'au reținut de a mai participa la o adunare generală, mai mult ca mărturie decât și ca persoane cu influință în afacerile interne ale institutului lor.

Și iată de ce. Statutele acestei societăți prevăd dreptul de vot al acționarilor cu 1—1, astfel că chiar și în cazurile acelea când adunarea generală a acestui institut s'ar bucura de cel mai mare număr posibil de acționari, cu greu îmi vine să cred, că în cazuri de divergență de păreri, s'ar putea cel puțin contrabalansa dacă nici nu învinge dictatura unui plenipotențiat acționar cu o sută de voturi, care i-a parte an de an la adunarea generală a acestui institut, decizând așa zicând singur asupra tuturor intereselor vitale puse la ordinea zilei în programul convocătorului.

Să nu tragem la îndoială destoinicia în afaceri de bancă a acestui omnipotent, dar' nici să-l curățim de toate slăbiciunile omenești, fiind și acest respectiv — om ca toți oamenii cu scaderi — poate fi privită printre degete o tactică din partea sa, când aceasta s'a adevărit odată și de mai multe-ori de greșită, și peste tot se poate împăca sensibilitatea sufletească a acționarilor cu aceea, ca modul lor de gândire, vederile lor și simțul lor de dreptate im-

pregnat să fie înădușite prin un creier omenesc, chiar în puterea legilor existente, socotite de drepte...!

Nici la un cas nu. Căci să luăm de exemplu chiar numărul de 14 al acționarilor, cari au fost prezenți la adunarea generală din anul acesta al acestui institut și să presupunem, că 13 ar fi fost pe temeiul unei discuții, contrar celui al 14-lea, celui cu 100 de voturi, — unde ar rămânea învingerea.

Astfel deci adunarea generală a institutului »Furnica« formează o epocă în viața acestei bănci, de care s'a folosit și se folosește absolutismul necontrolabil și neînfrânil al unui matador, pentru a executa după bunul seu plac toate combinațiile sale. Cui a raportat deci direcțiunea institutului »Furnica« despre mersul afacerilor institutului în anul 1903? Celor 2 acționari prezenți, căci ceilalți 12, fiind în parte organe executive, în parte supravehietoare, nu pot fi luați în considerare ca expuși tocmai controlului adunării generale.

Dureroasă adunare generală, trebuie să exclam, cu toate-că în același timp mă bucur din toată inima, că acest institut a putut suporta lovitura de moarte, ce i-s'ar fi putut da foarte ușor, în urma abuzurilor unui om păturos și încrezut! Îi doresc regenerare definitivă și înflorire, deși în princip nu mă pot împăca cu adun. gener. a sa.

În urma celor amintite până aici, constat adevărul neresturnabil, că de parte de a fi suficiente remediile de sanare a relelor, pe cari le recomandă »Rev. Econ.« conducătorilor băncilor noastre, ele sunt numai cuvinte isvorite din o inimă caldă românească, cari vor afla echoul dorit la cei chemați de a usa la ele, în felul acelor hotărâri luate

de »Delegațiunea băncilor române«, cari s'au pus de puține institute în practică, ear' de cătră partea preponderantă să păstrează în arhivă. Zice anume »Rev. Ec.« la finea articolului seu că acționarii să se informeze prin un raport detaliat despre agendele ce au să ajungă la deliberare în adunările generale, ear' acest raport tipărit să îl primească înainte de ținerea acestora. Cu o astfel de propunere a venit anul acesta, în fața unei adunări generale, un acționar inteligent dar' alt-cum laic, și ce rezultat a primit? Acela că un domn acționar, suprapus lui în viața privată, i-a făcut între mai mulți observarea că »de nu-ți vei ținea în viitor gura, am să ți-o astup eu!«

Iarăși trist, dar' adevărat. Dar' până când ne tot tânguim înzadar, mai bine am face dacă toți din toate părțile am stăruî într'acolo, ca să aflăm leacul vindecător. Acesta va fi promițător atunci când legislativa țării se va îmbogăți cu cele mai esențiale reforme cu privire la interesele vitale ale societăților pe acții, până acum în mod insuficient ocrotite și garantate, luând măsuri între altele și cu privire la cele aici atinse și încadrând:

1. Regularea (revisuirea) dreptului de votizare și a celui cu plenipotență, stabilând un raport mai rațional decât cel de până acum între capital ca factor al producțiunii și între posibilitatea validității intereselor acționarului ca reprezentant al lui;

2. Facerea dependentă a ținării adunărilor generale de un număr cât se poate mai mare de acționari; în cazuri de iregularități descoperite, luând în perspectivă extremitatea chiar;

FOIȘOARA

SARCINI...

E lume multă strinsă 'n târg,
Ce-aleargă ca nebună,
Să duc și vin, de târguiei
Tot juru-i plin, răsună.

Ici trece-un domn înmănușat,
Imbrăcat cum se cuvine
Unui om care-a uitat:
De-i gol, că-i gol prin sine...

Dar' capul sus și-l ține el
Și-i chiar fălos pe soarte,
Că 'n calea sa căți vin spre el
Îi fac loc din departe.

E 'nvălmășală însă 'n târg,
Și-ades ne dăm uitării,
Că 'n calea noastră întâlnim
Mai mulți robi alergării...

Ce-i pasă lui?! bastonu 'n mâni
Și-l vântură el... roată,
Și 'n stânga, dreapta capul lui
Vrea să le vadă toate.

Dar'... țop! de-odată stă pe loc,
Căci nu-i prea vine bine:
Bastonul și cilindrul lui
Să-l facă de rușine...?

Căci uite piept la piept el stă
Cu'n om de omenie,
De-un sac ce-are în cărca sa
Plecat, — de-o jucărie...

E năcăjit... foc — domnul meu
Și 'ncepe cu ocară:
„Că-i prost, că-i dobitoc“ — ba chiar
„Din cap ochii să-i sară“...!

Ear' celalalt, ca cel mai mic,
Care-i și el de vină —
„Mă iartă“ — zice domnului
Și 'n schimb i-'ntinde-o mână...

Dar' vorba lui n'ajută mult,
Deși-i 'de cinste — bietul, —
Cu fapta să-l împăce deci
Vrea, pace cu contrarul:

„Știu, domnule, că te-am lovit
În graba mea spre casă, —
Chiar de făină te-am mănjit,
Dar' pacea e aleasă!“

„Căci să-ți ridic de jos eu vreau
Poverile-ți chiar toate,
Dar' pân' mă plec, de vrei să-mi iei
Vezi sacul meu, — socoate?!...“

Moteancă.

Iubirea de țeară.

(Urmare și fine.)

Apoi chiar mie mi-a istorisit niște bētrâni, cum un frate al unui domn Rocoviță, pe când acesta domnea la Iași, a chemat la curtea sa din Prăjești (jud. Bacău), pe răzașii multor sate de prin prejur, aduși cu dea-sila de niște soldați plătiți cu leafă, numiți »storăși«, le-a luat actele răzașiilor dale de Ștefan cel Mare, sub pretext de a le verifica, dându-i afară de curte, și luându-le apoi și răzașiile.

Acum 84 ani Românii, sături peste măsură, de nelegiuirile acelor domni Greci, se răsculară și vo'nicește luptându-se scăpară de ei, dobândind earăși domni Români. Lucrurile începură să se mai îndrepte.

Redeșteptarea Românilor din țară prin școli, întâlnirea cu oamenii din alte țări și vederea cum trăiesc oamenii prin țările libere, renăscu în sufletele Românilor curajul și vite-

ția din vremurile trecute și-i făcură să se pună pe muncă mare. Pregătiră unirea țărilor Moldova cu Muntenia, dare de pământuri locuitorilor clăcași, înființare de școli cu încetul în toate comunele pentru iluminarea minții copiilor și aduse ca domnitor pe înțeleptul nostru rege Carol I, sub care se formă o armată vrednică de laudă, care pe câmpiile Bulgariei, dovedi că suferințele nu pot să scadă calitățile neamului din care se trage. După biruințele dela Smârdan, Grivița, Plevna, dobândirăm independența. Până la 1877 plăteam bir Turcilor.

Țara noastră n'avea dreptul a face ce voia. Domnii noștri erau socotiți ca niște slujii a împăraților Turcești, ba și a împăraților Rusești, acum vr'o 50 ani.

Acum regele nostru e primit ori unde se duce de împărați și regi cu pompe și alaiuri mari. Acum avem trecere în toate țările de pe lume.

Care era viața săteanului clăcaș și care e viața săteanului de acum?

Clăcașul muncea tot anul pe moșia boerescă de cum se desprimă-văra până ce cădea omătul; ear' earna trebuia a-i căra lemne la oraș; a se duce la vânătoare de câte ori voea stăpânul; la pescuit și la ori-ce treabă. Dacă vre-unul se arăta nemulțumit, îl alunga de pe moșie. Îi lua casa, ba chiar și vitele,

3. Exchiderna organelor executive, administrative și de controt de-a se putea cuprinde și aceste în numărul de acționari recerut, pentru-ce adunările generale se poată aduce concluse valide.

Vero.

PROIECTUL de reformă a învățământului popular

(Urmare).

Di referent zice, că celea șasă luni sunt prea puține, dacă în cele două luni copilul de 10—12 ani nu poate fi constrins, decât la școala de Duminecă. Prin proiectul de față nu numai că ștergem favorul de care s'ar fi bucurat băiatul respectiv ori părinții lui, ci mergem și mai departe și pretindem, că dacă respectivul băiat de 12 ani trecut, nu corespunde condițiilor cuprinse în §. 14. al proiectului de lege din cestiune, atunci e dator să mai umble încă un an la școala de toate zilele. Cassează dar' acest proiect favorul, ca băiatul în ultimii ani să umble numai la școala de repetiție și pe lângă aceasta îl mai costrânge, eventual la un an de școală, dacă nu-i în stare să-și însușească în un așa grad limba maghiară, ca între împrejurările, între cari trăește, să-și poată exprima curat și exact gândirile și să știe ceti fluent, scrie după ortografie și calcula. Ertăți-mel' dar' acestea sunt niște pretensiuni atât de grele, încât uneori nici chiar tineri, cari au sfârșit gimnasiul, nu sunt în stare a-le duce în îndeplinire. Cu mine s'a întemplat odată, de am recomandat de subnotar la președintele tribunalului pe un tânăr jurist, care de altcum era maghiar, și l'am rugat să-l propună spre a fi numit și am primit dela președintele tribunalului răspunsul, că cum pot cere așa ceva dela el, când respectivul concurent nici nu știe scrie corect unguerește. Cum s'ar putea dar' pretinde dela copilul de 12 ani, care nici nu e maghiar, ca să învețe în așa măsură unguerește, încât să-și poată exprima corect ideile și să știe scrie și ceti fluent? Cel puțin pe basa experiențelor ce și le-au câștigat d-nii inspectorii școlari la fața locului, s'ar putea constata, că aceasta e așa pretensiune, cât nici în școlile cu limba de propunere maghiară, nu se poate realiza, (Polonyi Géza: Numai cunoștințe elementare se pretind!) Vătămător află proiectul și pe basa enunțaiunilor dlui ministru, că proiectul nu e încă întru toate cristalisat, îndrăsnesc a spune, întru cât li află dispozițiile din cale afară severe.

Il află vătămător din punct de vedere al comunelor bisericesti, pentru că lipsește senatul școlastic-bisericesc de dreptul, ca el să dispenses dela obligământul de a cerceta școala pe pruncii, cari au causă suficiență și dreptul acesta îl transpune reprezentanții co-

Deci clăcașul nu-l trăgea inima să-și facă o casă sau ceva stare, nefiind sigur pe ea. Acum? E cu totul alt-fel. Săteanul are bucățica lui de pământ și siliștea lui de veci. De-i harnic își face casă, și tot ce pofteste după putere. Nimeni nu-l poate alunga din gospodăria lui. Și-a plătit dările Statului, a făcut zilele de șosea, gardul țarinei și straja, când li vine vremea, precum și serviciul în armată, nu-i pasă de nimic. Dreptatea o găsește ori de câte ori o are.

Cum e viața popoarelor fără patrie și cum e a acelor cu patrie?

Poporul fără patrie e ca și rob! Nimeni nu-l întreabă ce voește! I-se poruncește numai! El n'are școlile lui naționale, unde pe lângă alte cunoștinți se audă povestindu-se despre vitejii neamului său, se audă cântecele speranțelor lui, cântecele lui naționale și îndemnul cum se se ridice neamul se! Toate acestea li-se spun pe furis și cu frica în suflet de pedeapsă, când s'ar afla. De câte multumiri e lipsit poporul fără patrie. Să ascultăm cele spuse de frații nostri din alte țări, și ne vom convinge de cele spuse mai sus.

Poporul cu patrie independentă, are școlile lui, unde se vorbește și se cântă tot ce se crede că e bine, și frumos și se laudă vitejii neamului său fără nici o frică. Are armata sa formată din voinicii sei. Are regele său și sărbătorile sale naționale, când la lumina soarelui și în auzul tuturor se cântă

munei politice. Dispozițiile §. 2 din art. XXXIII—1868, așa dară le ia dela senatul școlastic și le transpune antistei comunale. Mai departe aceea comună bisericescă, care începând cu anul 1875 a contribuit la fondul de pensie a învățătorilor cu jertfe materiale, e expusă la aceea, că învățătorul ei neputând să presteie un așa rezultat, cum am arătat mai înainte, va fi pensionat.

Guvernul astfel capătă dreptul, că pe respectivul să-l trimită de urgență în pensie pe cale administrativă și astfel învățătorul acela ar primi pensia ori excontențare finală din fondul la care de e. comunele bisericesti gr.-cat. române de 27 ani, au contribuit cu 700 mii cor., în loc ca venitele acestui fond să fie întrebuințate numai pentru pensionarea învățătorilor bătrâni cari au împlinit 40 ani de serviciu.

Dar' e vătămător pentru comunele bisericesti proiectul din cestinune și pentru aceea, pentru-că învățătorul respectiv poate fi amovat dela post sau pentru neglijență, sau pentru lipsa de progres, sau pentru direcție contrară statului, ear' completarea oficiului cade în competența guvernului. (O voce: în cazul al doilea). În cazul al doilea, dacă acesta n'ar duce la scop, simplaminte școala s'ar închide. (Aprobări). Dar' aceea comună bisericescă, care a edificat locaș corăspunzător legii, și — să nu credeți că inspectorii școlari tractează cu cruțare în atari casuri, pritiinzând ca școlile să corăspundă în toate privințele legii, — în atari sate în cari ferestri duble nici nu cunosc și case padimentate nici nu sunt, dar' fața de edificiul școlii le pretind toate acestea, ca sala de propunere să fie înaltă de 4 metri, ușile 3 m. (aprobări) zic, comuna bisericescă care și-a zidit o atare școală, oare ce va face cu acest edificiu, care a costat mii și mii de floreni, și a fost zidit cu bani împrumutați, dacă va fi închisă?

Dar' nu numai vătămător, ci fatal e acest proiect de lege față de învățătorii de până acum, pentru că, să binevoști a lua în considerare, că aceștia și-au câștigat diplomele în pedagogii înzestrate cu drept de publicitate, și dela aceștia se pretinde acum atare progres pe terenul instrucțiunii limbei maghiare; deși e mai pe sus de orice e indoială, că la noi se poate experia mare zel, executarea promptă a datorinții și mare diligență, și pe terenul instrucțiunii limbei maghiare să ajung rezultate foarte vrednice.

Mă rog să nu credeți că noi ca superioritate bisericescă nu pedepsim în învățătorul acela care își neglija oficiul. Il și destituim din post dacă e de lipsă. Să nu credeți că noi lucrul acesta îl negligăm. În privința aceasta facem totul ce putem face. Acum însă dacă respectivul învățător care și-a câștigat diploma cu multă trudă și jertfă, nu poate arăta rezultat îndestulitor superioritatea civilă ar avea dreptul a'l amova din

și mărește faptele vitejești ale neamului. Fiecare om are drepturile sale de a se ridica, dacă are merite, la cele mai înalte funcțiuni ale statului. Are dreptul de a-și arăta păreri în trebile țerei sale după cum crede că e mai bine.

După ce am arătat cum au fost străbunii nostri și cum eu am muncit pentru a ne lăsa și nouă o țară liberă și independentă prin marea lor iubirea de țară, datori suntem să ne iubim din toată inima și sufletul țara și pe regele ei. Să nu ne potrivim șoapțelor și vorbelor acelor șarlantani, plătiți de străini a ne huli țara și pe înțeleptul și bunul nostru Rege. Să nu lăsăm a ni-se pângări sufletul și iubirea de țară, prin vorbele lor viclene. Să ne silim a deștepta și în sufletul copiilor nostri iubirea de țară, acea scumpă comoară ce ne-au lăsat străbunii nostri. Să ne amintim în totdeauna suferințele strămoșilor nostri din trecut, și încălziți în suflet de isprăvile vitejești ale pănașilor codrilor, ale vitejilor neamului nostru din trecut, ale vitejilor nostri de la Plevna, și cu ochi ațintiți la înțeleptul nostru Rege să șoptim odată cu rugăciunile din fiecare dimineață și seară, din fiecare sărbătoare, la urechile copilașilor, îndemnul iubirei de țară și a Ocărțmiorului neamului nostru, cu dorința de a ridica țara și neamul cât se va putea mai mult.

Gh. Todiriță.

post și a'l dimite cu pensie puțină sau cu excontențare finală, ce va să face respectivul care numai cariera acesta o pricepe pe care a muncit până acuma, dacă va fi trimis în chipul acesta în pensie? Ce privește partea disciplinară a cestiunii §. 132 al articolului de lege XXXVIII. din anul 1868, prevede neglijența în oficiu, fapte punibile morale și crime civile la cari noi mai adaugem și fapte punibile în privința bisericii pentru că învățătorii în mare parte sunt și cântori. Aceste sunt cauzele pe basa cărora un învățător prin o judecată ridicată la valoarea de drept poate fi amovat din post. Intre pedepse e și subtragerea pensiei, deși respectivul și-a câștigat la aceasta drept prin cotisațiuni anuale. Proiectul acesta din cestiune acum nu atinge faptele punibile din punct de vedere moral, dar' dreptul de a pedepsi neglijența îl ia din mâinile superiorității bisericesti și îl dă comisiei administrative. Penru neglijență, ținută contrară integrității statului, și fapte punibile din punct de vedere civil va sta sub jurisdicțiunea autorității civile, pentru faptele punibile sub tribunale reg. din punct de vedere moral sub judecata eclesiastică. Eu mă tem numai că pe lângă o atare procedură dublă nici un for nu-și va putea împlini datorința cu deplină energie. De altcum acești învățători au de a se lupta cu greutăți foarte mari, când le vine timpul să capete primul sau al doilea quinquenal, comuna care plătește pe respectivul învățător abia așteaptă să se ducă în altă comună ca să nu trebească să plătească primul sau al doilea quinquenal.

(Va urma).

O n v o c ă t o r .

Onorații membrii ai despărțământului Asociațiunii „Orăștia” sunt cu toată onoarea invitați la sedința, ce se va ține, Luni în 27 Iunie st. n. la 5 ore p. m. în cancelaria protopresbiterală.

Orăștie, 22 Iunie 1904.

Vasile Domșa, protopresb. director.

Discursul lui Iosif Vulcan

la sărberea iubileului „Familiei.”

Domnilor și Doamnelor!

Cu sfială mă presint în fața acestei strălucite adunări, căci mare e onoarea ce mi-se face și mici sunt meritele mele, pe cari le pot pune în cumpănă. Și dacă ar fi vorba numai de persoana mea, modestia ar fi trebuit să mă oprească de-a trece pragul acestei sale. Dar' aceasta festivitate nu este a mea, ea se avântă mai sus de cultul personal, este manifestația instinctului de trăinicie al unui popor, care ține să se afirme și care răspundește cu toată căldura dragostei sale pe aceia cari muncesc pentru înaintarea lui.

Ziua de astăzi este o zi de sărbătoare a limbei, literaturii și culturii românești, sfântă treime căreia mă închin cu evlavie și căreia i-am dedicat toată viața mea.

Ziua de astăzi este o zi de sărbătoare națională românească, unde frații mei Români și surorile mele române, toți și toate într'un gând, ridică un comun altar cultului strămoșesc, se'nchină cu dovoziune Geniului național și dorul lor năvalnic și dornic de progres se urcă spre cer, cum fumul de tămâie sfântă se'nalță sus la Dumnezeu.

Măreț, sublimă și sfântă zi! Par' că un curent electric trece prin rândurile noastre, care ne deșteaptă, ne întărește și ne încălzește sufletul, inspirându-ne bucurie, mândrie, fericire. Devotați aceluiași ideal, cugetele, aspirațiunile și visurile noastre se întrunesc și se'ncheagă într'o horă de frăție. Aici toți suntem egali, ca creștinii în fața a Totputernicului. Și eu nu-s decât fericitul al cărui nume s'a afișat pe steagul acestei sărbări.

Un titlu de mândrie acesta pentru mine, care însă totodată îmi impune datoria să mă înșir sub steagul acela și punând cu toții umăr la umăr să-l urcăm pe picul cel mai înalt, să falfăe

falnic de acolo, ca sub el să se adune toți frații și toate surorile, toți câți simt românește în inimile lor, toți câți își iubesc graiul strămoșesc, obiceiurile noastre străvechi, literatura noastră plâpândă și tot ce constituie idiomul nostru național.

M'ați sculat, iubiți frați oradani, dela masa mea de scris, unde timp de 40 de ani și mai bine am țesut atâtea vise frumoase și mi-ați făcut onoarea să mă poftiți aici. Am venit, și iată îmi ved visul cu ochii.

Un tablou fermecător se desfășoară vederii mele. O splendidă întrunire din tot ce are neamul nostru mai distins. Demnitari ai bisericii, preoți ai altarului, fruntași ai vieții noastre publice și culturale, muncitori ai existenței, tinerime inspirată de rîvna muncii și drept podoabă a acestui cerc, ca diamantele într'un inel, o încântătoare cunună de doamne și domnișoare.

Academia Română, mama ocrotitoare a culturii naționale, ne-a făcut înalta onoare să ne trimită salutul său încurajator; Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român, cea mai importantă instituțiune culturală a noastră în patrie, a ținut să fie și ea reprezentată spre a-și spune cuvântul său de consimțire; Societatea pentru fond de teatru român asemenea își cere partea ei de bucurie din această festivitate, organizată în onoarea inițiatorului și președintelui ei. Și au venit mulți, din diverse părți, unii din mari depărtări, căci au aflat că aici s'a arborat un steag al culturii naționale, au venit să salute steagul și să jurăm cu toții că pentru el trăim și murim.

Și ceea-ce ne inspiră bucurie și mai mare, ceea-ce înalță festivitatea noastră la nivelul unui entuziasm, este că vedem în jur de noi speranța viitorului nostru: tinerimea dela diverse institute înalte, din străinătate și din patrie, conduși de farmecul însuflețirii, în ochi cu focul sacru al mândriei, aducând prinosul devotamentului lor pe altarul ridicat aici culturii românești.

Și toți câți s'au întrunit în sala aceasta la sărberea iubileului de 40 ani al revistei mele „Familia”, au venit inspirați de sentimentul conștiinței naționale, care ne îndeamnă să lucrăm totdeauna și pretutindeni pentru deșteptarea și luminarea poporului nostru, care ne impune să sprijinim cu tot sufletul nostru pe aceia cari muncesc pe terenul acesta, ca în comun și deplin acord, legați cu toții de dragostea frățească, să ne afirmăm și noi Români ca un element de civilizațiune.

Mă'nchin smerit acestui înălțător avânt, care a deșteptat din amorțeală străvechii nostri Bihor, care a atras interesarea și participarea lumii intelectuale românești — și cuprins de-o emoțiune pe care abia o pot stăpâni, vin să aduc tributul mulțămitei mele despărțământului oradan al Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român, care în frunte cu vrednicul ei președinte, stimatul meu amic, dl Nicolae Zigre, cu concursul tuturor Românilor din orașul acesta și cu al tinerimei noastre aflătoare aici, din belșugul dragostei pentru neamul românesc și muncitorii lui, au organizat aceasta sărbere.

Cu profundă devoțiune mă prostern în fața adoratei mele națiuni, care ca o mamă iubitoare, nu vede defecte și slăbiciuni în fiul său și-l strânge cu dragoste la sin. Cu inima palpitând de-o negrăită bucurie, cu sufletul încântat de plăceri divine, dar' cu buzele tremurând de-o sfântă fericire: îi rostesc adâncă mea gratitudine, că sub impresiunea dragostei sale materne, prin reprezentanți distinși întruniți aici, prin scrisori și telegrame, a ținut să răsplătească atât de splendid munca modestă dar' strălucitoare a unui fiu devotat, care timp de 40 de ani și-a dedicat toată palpitarea inimei pentru cultura neamului său.

(Va urma).

Serate de-ale meseriaşilor români.

Impins de dorul de-a vedea pe cei harnici, pe cei buni împreună, dar' mai ales cu scop de a mă convinge însu-mi despre progresele, ce le fac meseriaşii noştri, Joi, la 26 Maiu a. c., am asistat la a 5-a şedinţă literară a »Reuniunii sodalilor români din Sibiu«. Localităţile Reuniunii cu frumosul mobilier şi cu decoraţiunile de pe pereţi: chipurile unor băbăci vădând pentru clasa noastră de mijloc şi numeroasele sentinţe folositoare, culese şi cinstite de culegătorii de litere, apoi marea mulţime a participanţilor, îmbrăcaţi în haine de sărbătoare seninătatea, blândeţea feţelor lor, sunt lucruri, ce te ţin parcă încătuşat şi îţi excită dorul de a nu te despăţi cu una cu două de această societate. Dintre sentinţe în fugă mare mi-am notat următoarele: »Răsbunarea omului nobil este uitarea şi ertarea«, ce atîrnă asupra tablei negre, ce trista chemare o are de a anunţa »Morţii noştri«, cari cu durere au fost pentru meseriaşi; »De timpuriu în pat, de timpuriu din pat«, e învăţătura, ce marele Şaguna o da, când voia să arete condiţiile între cari poţi să lucrezi mai bine, mai cu trezvie; »Înainte bătrânilor să ai urechi, nu gură«, »N'aveam timp de pierdut«, »Roagă-te şi munceşte«, »Prietine, nimic fără Dumnezeu«, »Fii înţelept ca şerpele, blând ca porumbul, muncitor ca albina şi doritor ca tutureaua«, »Cea mai mare răsbunare este, când contrarul tău silit e a recunoaşte, că eşti bun şi el e rău«, »Nu e sêrac cel-ce n'are tată, ci cel-ce n'are învăţatură«, »Fii gata a face ceva plăcut altuia, căci prin aceasta tu însu-ţi îţi faci plăcere, dar' n'astepta niciodată mulţumire«, »Omul cinstit îşi face o lege: de-a ţinea ce a promis chiar şi în lucrurile cele mai mici«, »Să-ţi fie frică de Dumnezeu şi de cel-ce nu se teme de el«, »Nu te sfi a grăi pururea adevărul, măcar că e uricios şi naşte invidie«, »Arma cea mai puternică contra sêraciei este — munca« etc., sunt lucruri acestea, ce te fac să crezi, că te găseşti într-o şcoală bine organizată şi cu nobila chemare de-a cultiva inima şi mintea. Drept întregire a tuturor acestora trebuie să considerăm şi instrucţia, ce meseriaşii o iau dela diriginţele corului, dl. Candid Popa, care de mulţi ani şi-a pus puterile intelectuale în serviciul causei; cursul de comptabilitate, ţinut cu multă pricepere şi hărnicie de înţeleptul funcţionar de bancă, dl. Ioan Vătăşin şi bunele poveţe, pe cari presidentul Reuniunii, dl. Vic. Tordăşianu le dă cu toate ocaziunile. Din toate cele văzute şi auzite m'am ales cu convingerea, că urmându-se pe căile apucate, meseriaşii români Sibieni au să devină cu timpul pentru toţi meseriaşii noştri de pretutindenea.

Aceste premise trec la înşaşi şedinţa. Presidentul Reuniunii dl. Tordăşianu, deschizând şedinţa, salută în termeni calzi numeroşii oaspeţi şi între acestia pe dl. subcolonel c. şi r. Paul Muntean, parochul Alexandru Sighiartău din părţile Deşului, d-şoara Nicola, învăţătoare în Gurăului şi d-na Elisaveta Ciontea din Hunedoara, cari au ţinut să onoreze meseriaşii noştri prin a lor participare. Vărbînd între altele despre relaţiunile dintre măestri şi sodali, arată cum hărnia şi a unora şi a altora, ridică bunul nume al meseriaşului nostru şi cum aceşti factori, când în bună armonie se găsesc, sunt cea mai bună garanţie a puterii noastre de viaţă.

Din protocoalele şedinţelor administrative, cetite de dl. notar Apolzan, între altele aflat-am cum harnicii şi recunoscătorii membri ai Reuniunii au procurat din contribuiriile lor tabloul bine reuşit şi frumos lucrat în ulei a de pie memorie întemeietorului Reuniunii, a părintelui Nicolae Cristea, al cărui nume legat va fi de Reuniune până când aceasta va trăi.

Învăţacul măsar Ioan Popaiov, făcînd intrarea în programul şedinţei literare, ne-a redat cu pricepere poezia »Elzora« de Coşbuc frumos a cântat în flaută dl. Eugen Macarie, mai multe arii draguţe; dragălaş a fost mititelul Traian Moga, fiul măestrului covrigar Petru Moga, cu predarea naivă a bucăţii »Un copil, ce vrea să fie mare«, şcolăriţa Elisaveta Nicola, a plăcut foarte mult pentru felul cum ne-a predat »Rugămintea din urmă« ne Coşbuc; Zelosul Leonte

Munteanu, fiul adoptiv al dlui subcolonel Munteanu, cântînd la violină mai multe arii cu acompaniament de pian, a stors admiraţiunea noastră a tuturor; mica şcolăriţă Veturia Pop, a dat dovezi de mult curaj prin simpatica predare a poeziei »Elena« de cetate de Murşanu; Aniţa Praşca a cântat câte-va piese, ce ne-au fermecat pe toţi; neîntrecutul domn M., cu predarea în mod dramatic a unei frumoase poezii; dl. C., prin executarea mai multor bucăţi de clavier, şi dl. I. Vasilichi, harnic manuator al arcuşului — au întregit şi rotunzit frumosul program al seratei.

Făcîndu-se între cei 117 participanţi sortarea, au câştigat 17 persoane tot atâtea exemplare de cărţile folositoare.

Cu dragoste şi veselie intrat-am, cu aceiaşi dragoste petrecut-am şi cu şi mai multă veselie sufletească despărţitu-m'am de aceşti harnici muncitori ai noştri, cu cari ne putem mândri.

»Binevoitor«.

CORESPONDENŢĂ

Geoagiu, 18 Iunie n. 1904.

Mult onorate ale redactor!

Justificarea la notiţa »Un preot român palmuit de o femeie română într'un local public«, lansată în nr. 22 al foii »Libertatea«, Vă rog cu toată stima binevoitoare a mi-o publica.

Femeia palmuitoare e soţia domnului Burzan Nicolae, cancelist la judecătoria cerc. din loc. Părinţii ei nu-mi sunt cunoscuţi, ea mi-e cunoscută din copilărie.

E crescută de Ioan Chendi, fost servitor la judecătoria cerc. din loc, a cărui soţie veduvă Ana Jurca, adevărata mătuşe a femeii palmuitoare trăeşte şi azi şi aceasta a măritat-o.

Dl. cancelist Nicolae Burzan, soţul acestei femei, e fiul lui Aron Burzan, moşneag bătrîn şi econom sêrac. Deci nici doamna nici dl. Burzan nu descind din oare-cari familii de boieri rom., ci sunt fii de părinţi simpli, sêraci şi analfabeţi.

Eu i-am cunoscut, eu le-am îndeplinit până azi lipsele lor sufleteşti, ca un părinte al lor sufletec. M'au batjocorit dar' şi m'au hulit într'un mod aşa scârbos înşişi fiii mei duhovniceşti.

Anticipate acestea, revin la concretizarea lucrului. În tot decursul petrecerii nu m'am adresat cu nici un cuvînt nici d-nei nici dlui Burzan şi viceversa nici ei mie. Observarea ce doamna respectivă o califică de obraznică, e un elogiu, un merit ce i-am atribuit ca parte a leului ce şi-a secerat în piesa »Trei doctori«. Dacă aceasta observare, respectivă o invoacă ca motiv al purtării sale incuificabile faţă de mine, acolo i-a fost bărbatul, el trebuia să-şi iee satisfacţie pentru pretinsa ofensare a soţiei sale. Asta e părerea mea subiectivă, şi cred că astfel va rezona ori-care om inteligent, cu adevărată cultură morală-socială şi imparţială faţă de cei din curentul vrăşmaş, cari de un anumit timp incoace, caută chip şi modru cum să mă vadă odată alungat din parochia-mi Geoagiu, ba luptă fără de milă cu un plan de mult staverit şi bine sistematisat pentru nefecirea familiei mele.

Palma în adms mi-a aplicat-o femeia respectivă cu intenţiunea, ca soţia-mi ce de doi ani mai bine, i-a abzis amicitia, să plîngă multă vreme.

Scandalul s'a petrecut astfel: La masă, unde eram cu preoţii: Luca Botean şi Iosif Costea, se presintă Nicolae Burzan cu o negrăită furie şi injurându-mă urît pe mine şi pe părinţii mei, într'altel m'a învinuit că eu am mijlocit transferarea lui din Geoagiu, îmi va răta că el nu se va duce, mai curînd eu, şi încă peste trei zile. Intre aceste schimbări de vorbe vine între noi şi soţia sa, şi-mi trage o palmă peste ochiul stîng. La sudălmile lui Burzan n'am răspuns cu sudălmii şi n'am folosit nici o expresiune vătămătoare, nici soţiei lui nu i-am revangiat palma cu alta decât cu »mulţumesc doamnă« şi mi-am luat martori. — Intreg publicul se miră şi azi, cum m'am putut stăpîni.

Serioasa foaie »Libertatea« din incidentul acesta cântă Osana şi face elogiul palmuitoarei doamne, ca unei eroine din poveşti, ear' mie îmi aplică o lovitură de moarte morală. Va înţelege ori-cine ce grozavă durere sufletească mi-a pricinuit maniera doamnei

Burzan şi a foaiei »Libertatea«. Aflu însă balsamul vindecător pe aceasta rană, în faptul că întreg poporul de aici osîndeşte din greu purtarea întru adevăr scandaloaasă a femeii palmuitoare, şi mulţi oameni serioşi, ne-preocupaţi desaproabă şi a foii »Libertatea« proceduri.

Doamna palmuitoare a atîrs a reduce la zero al parea, stima şi dragostea ce-mi manifestă întreg poporul dar' acea alipire, stimă şi dragoste chiar prin palma primită şi suferită fără revangiere analoagă s'a potenţat în inima poporului meu.

Îmi mai apasă greu sufletul şi acel mare păcat naţional, ce-mi atribue Nicolae Burzan şi anume: că eu aşi fi pus la cale transferarea lui de aici. Declar publice, pentru liniştea sufletului lui, mai mult pentru a publicului român, că dacă am făcut vre-un pas pentru transferarea lui direct eu singur, ori indirect prin ori-cine altul, ori să ştiu ceva hotărît despre lucrul acesta să mă ajungă cumplita pedeapsă a lui Dumnezeu.

Danil Pop,
preot rom.

NOUŢĂŢI

Societatea pentru crearea unui fond de teatru român va ţinea adunarea sa generală anuală la 15/28 August şi zilele următoare în Brad centrul cultural al fostului *Zarand*. Inteligenţa din Brad şi jur s'a constituit deja în comitet, care va îngriji în mod demn, ca aceasta adunare să reiese întru toate. Tot cu acest prilej Doamnele şi ţerancele române vor face şi o expoziţie în numele şi sub firma *Reuniunii femeilor române din comitatului Hunedoarei*.

Fie, ca aceste festivităţi să verse putere de viaţă nouă întră inteligenţă şi poporul aceluia ţinut istoric!

Dl. comite suprem Mara László, în calitate de vice-preşedinte, invită la adunarea generală pe membrii *Reuniunii economice a comitatului Hunedoara*, care se va ţinea la 29 I. c., Mercuri, la 11. oare nainte de amiază, în Sala comitatului. Obiecte: 1) Raport despre activitatea reuniunii a anului trecut şi despre starea casei; 2) alegere preşedintelui în urma decedării lui Barcsay Kálmán; 3) alegerea comitetului; 4) Rescriptul ministrului cu privire la instituirea unui consilier economic. Cu aceasta în legătură modificarea statului; 5) Raport despre dispoziţiile şi rezultatul obţinut cu privire la proiectul *asupra asocierii de lăptărie*; 6) staverirea bugetului pe anul 1904; 7) Propuneri.

Adunarea generală a »Asociaţiunii pentru literatura română şi cultura poporului român se ţinea la 8/21 Septembrie şi ziua urîtoare în *Timişoara*. Inteligenţa română de acolo va face tot posibilul, ca adunarea *Astrei* să fie o adevărată întâlnire culturală a tuturor iubitorilor de progres naţional.

Restanţele de dare. Pe teineul ordinaţiei a Dlui ministru de finanţe fiecare om, care n'a plătit încă contribuţia directă pe timpul din 1 Mai 1903 — 1 Mai 1904 (timpul de »ex-lex«) poate să ceară până în 1 Septembrie amînare de plată, ori plăţirea contribuţiei în rate. Cei-ce cer amînare, o vor şi primi. Cererile se pot face în scris sau cu vorba la direcţiile financiare sau la oficiile de dare. Rugămintele acestea sunt scutite de timbru. Până la 1 Octombrie 1905 e însă dator fiecare să plătească toată contribuţia de pe timpul de »ex-lex«-ului. Pentru contribuţia dinainte de 1 Mai 1903 nu se dă amînare.

Petrecere de casă împreună cu cântări, declamaţiuni, postă humoristică, joc etc. arangiază »Reuniunea sodalilor români din Sibiu«, Sâmbătă, la 25 Iunie n. 1904 în pavilionul de vară din grădina »Hermann«. Venitul curat e destinat scopurilor de binefacere, urmărîte de Reuniune. Din şedinţa comitetului »Reuniunii sodalilor români din Sibiu«, ţinută la 16 Iunie st. n. 1904. *Vic. Tordăşianu*, president. *Ioan Apolzan*, notar. Inceputul la 8 ore seara. Preţul de intrare: de persoană 1 cor., de familie 2 cor. 40 fil. Suprasolviri se primesc cu mulţumită şi se vor cuita pe cale ziaristică.

»Reuniunea regnicolară a studenţilor» pentru a înlesni cultura albinelor, îndeosebi pentru a feri pe oamenii mai lipsiţi de mijloacele de orice cheltueli nefolositoare când cu începerea stupăritului; a luat în mână fabricarea şi vinderea de coşniţe bune şi ieftine şi a tuturor uneltelor trebuincioase la cultura raţională a albinelor, ca unelte de oţel, maşini de extras miera, prese pentru gătirea fagurilor artificiali, vase pentru miere, faguri artificiali, etc. Aceste obiecte se pot procura mai ieftin şi mai bune decât ori unde dela numita reuniune (Budapest, VII, str. Damjanich Nr. 34/b). Catalogul ilustrat al reuniunii se trimite la cerere ori cui gratuit. Reuniunea îngrijeşte gratuit şi de vinderea mierii şi a cerii, asigură preţul de vînzare şi îngrijeşte tot gratuit şi de vasele trebuincioase pentru transportul mierii. În anul trecut reuniunea a plătit membrilor săi pentru miere şi ceară 100.000 coroane.

Catastrofă mare s'a întîmplat la Hellgato în apropiere de New-York. Să calculează numărul victimelor de pe vaporul »General Slocum« la 1200. Vaporul plutea pe riul East cu 1600 excursionişti femei şi copii-scolari de ai bisericii germane-luterane st. Marc din New-York.

Scufundătorii găsesc mobile de cadavre îmbrăţite. Scene sfîşietoare se întîmplă, când sosesc în sala mortuară trăsuri încărcate cu cadavre. La morgă zac cadavre de copii cari string încă la pieptul lor păpuşi. — Mulţi au căzut leşinaţi şi apoi a nebunit. Catastrofa au cauzat-o aprinderea fără de veste a vaporului.

A P E L

Deja în anul 1898, ne-a fost declarat edificiul şcolar ca necorîspunzător.

Cu toate acestea, cu chin şi vai, s'au ţinut prelegeri în susuimitul edificiului până cu fine anului şcolar 1902/3, când ameninţaţi fiind cu pierderea şcolii, demolând edificiul cel vechiu, am decis a ridica un edificiu nou şcolar.

În decursul acestor 5 ani, am sperat şi repararea bisericii, care era în starea cea mai deplorabilă; am clădit şi supra-edificatele parochiale şi toate acestea prin repartiţie pe popor. — Acum veni şi rîndul şcolii, dar' starea miseră a poporului, — potenţată chiar şi prin neproductivitatea anilor din urmă, nu ne permite ridicarea aşa în grabă a şcolii, de aceea Prea Venerabil Consistor Archidiececan, prin înalta-i rezoluţiune de dtto 4 Decembrie anul tr., Nr. 12.646 şcol. ne-a conces o colectă pe calea aceasta, în favorul şcolii noastre din comuna *Boroşneul-mic*, comit. *Trei-scaune* (Háromszék).

Vă rugăm deci ca pe unii, cărora Vă zace la inimă învăţătura, cultura şi ridicarea neamului nostru, a veni în ajutorul şcolii noastre ameninţată cu închidere din partea autorităţii competente, căci ştiut este, că de vom perde şcoala, ne perdem şi biserica şi neamul, — şi tot de-odată a îndemna şi pe alţii din apropierea, ori din cercul D.-v., a contribui cât de puţin pentru salvarea şcolii noastre.

Listele de colectă cu rezultatul lor, Vă rugăm a le trimite la adresa parochului *Ioan Marin* în *Boroşneul-mic* (Kisborosnyó) com. *Háromszék*, cel mult până în 31 Iulie 1904.

Ofertele benevole vor fi cuitate în ziarul nostru oficios »Telegraful Român«.

Sperînd, că rugarea va afla calzi marinimoşi sprijinitori, ne însemnăm;

Boroşneul-mic, 13/26 Ianuarie 1904.

Pentru comitet:

Ioan Marin, paroch.	Nicolae Stanca, învăţător.
George Gabor,	Nicolae L. Anghel, epitropi.

Notă: P. T. Prea Onoraţi Domni, oficii protopresbiterale şi parochiale, cărora li s'au trimis apeluri tipărite separat, sunt rugaţi prin aceasta cu profundă stimă, să binevoiască, — continuînd colecta — a ne trimite listele de subscripţiune cu ori-ce rezultat până cel mul la expirarea termenului amintit în apeluri, ca astfel cei subscrişi în apel, să-şi poată da seama despre colecta primită la forurile competente.

Ordinea examenelor

publice de maturitate și de clasă de încheiere, care se vor ținea cu elevii școlii comerciale superioare gror. rom. din Brașov, la finea anului școlar 1903—1904.

Examenul de maturitate

să se țină în zilele de 14, 15 și 16 Iunie v. a. c. în sala festivă a edificiului central. La acest examen, deschis pentru publicul mare, nu pot lua parte școlarii.

Examenul de clasă

se va ținea în sala clasei a doua în zilele următoare dela 7—12 ore a. m.

Vineri, în 18 Iunie v. cl. I. comercială.

- 1. Religioane Prof. Dr. St. Stinghe.
- 2. Româna > A. Bârseanu
- 3. Principii com. > I. Socaciu.
- 4. Matematica > M. Navrea.

Sâmbătă, în 19 Iunie v. cl. II. comercială.

- 1. Religioane Prof. Dr. St. Stinghe.
- 2. Româna > A. Bârseanu.
- 3. Cunoștințe de drept > I. Socaciu.
- 4. Aritmetica comercială > I. C. Panțu.
- 5. Franceza > I. Pricu.

Luni, în 21 Iunie v. cl. I. comercială.

- 1. Fizica Prof. A. Ciorța
- 2. Franceza > I. Pricu.

- 3 Istoria Prof. A. Bârseanu.
- 4. Germâna > I. Pricu.

Marți, în 22 Iunie v. cl. II. comercială.

- 1. Maghiara Prof. A. Banciu.
- 2. Matematica > M. Navrea.
- 3. Geografia > A. Bârseanu.
- 4. Germâna > A. Vlaicu.

Miercuri, în 23 Iunie v. cl. I. comercială.

- 1. Maghiara Prof. I. Pricu.
- 2. Aritmetica com. > I. C. Panțu.
- 3. Geografia > I. Pricu.

Vineri, în 25 Iunie v. cl. II. comercială.

- 1. Economia Prof. I. Socaciu.
- 2. Chemia și Merceologia > A. Vlaicu.
- 3. Istoria > A. Bârseanu.

Duminică în 27 Iunie v. după serviciul d'ivin, la care vor participa școlarii, se va încheia în mod solemn anul școlar 1903/4, distribuindu-se premiile, în sala cea mare a institutului.

La încheierea anului școlar în 27 Iunie v. fiecare școlar va primi certificat școlar și un exemplar din anuarul școlii. Școlarii absenți, precum și restanțierii de didactru nu vor primi anuarul școlii.

La examenele acestea, precum și la festivitatea de încheiere a anului școlar, sunt invitați cu toată stima părinții, amicii și binevoitorii acestor școlii.

Brașov, în 31 Maiu v. 1904.

Direcțiunea.

„DACIA“

institut de credit și economii, societate pe acții.

Reședința societății: **Orăștie** (Szászváros, Broos).

Birourile societății se află în casele proprii: (Strada Berăriei nr. 12).

Capital social 100.000 cor.

Operațiunile societății sunt:

- A) primește depuneri spre fructificare.
 - a) depuneri fără anunț până la 100 cor. 5 1/2 %.
 - b) depuneri mai însemnate cu anunț de un an cu 6 %.
 - c) depuneri făcute de biserici, școlii, corporațiuni culturale ori cu scop de binefacere cu 6 %.
- Contribuția erarială pentru sumele depuse se plătește prin institut.*
- Regulamentul special pentru depuneri se cuprinde în libelul de depuneri.
- Depuneri, ridicări și anunțări se pot face și prin postă și se rezolvă fără întârziere.
- B) Acoardă credite personale pe lângă cambii.
 - C) Acoardă împrumuturi pe efecte.

- D) Acoardă împrumuturi pe lângă siguranță ipotecară.
- E) Institue ramul de amanetare pe aurituri, argintării, pe lângă dispozițiile legale existente, procurându-și concesiunea forului competent.
- F) Cumpără și vinde efecte publice, pe cari în cas de lipsă le poate lombarda.
- G) Cumpără și vinde realități.
- H) Cumpără și vinde ori-ce lucruri mobile.
- I) Tot felul de întreprinderi comerciale și economice, în societate cu alții ori singură.
- K) Finanțează patente.
- L) Arêndează și exarêndează realități și alte drepturi și întreprinder de tot soiul.

Direcțiunea.

„THE STANDARD“

fondată în anul 1825.

Efectuește

Asigurări de viață pe lângă condițiuni foarte favorabile.

Incasso anual Coroane: 32.000.000— Dividende solvite Cor.: 170.000.000—
Avere proprie: 260.000.000— Despăgubiri de viață 520.000.000—

Agentura generală pentru Transilvania: Cluj, Strada Ferencz József Nr. 17.

Filială pentru Ungaria:

Budapesta, Strada Kossuth-Lajos Nr. 4 în palatul Standard (Casa proprie).

20—50

Centrala generală: **Edimburg** (Anglia).

„Minerva“ inst. tipogr., societate pe acții

in Orăștie Szászváros.

- Opuri
- Bilete de log.
- Broșuri
- Circulare
- Bil. de vizită
- Invitări
- Bilanțuri
- Acții
- Cap. de epist.
- Placate
- Ord. de dans
- Adrese
- Compturi
- Note
- Preț Curent.
- Anunțuri
- Registre
- Imprimare
- Couverte
- Bilete de cun.
- Etc. etc. etc.

Există deja de 15 ani și este pro-
văzută cu tot felul de material
necesar, ca ori-care altă tipografie.

Institutul Tipografic

„Minerva“

pe lângă că efectuește ori-ce com-
mande repede și cu prețuri mode-
rate, se îngrijește totodată ca toate
acelea să fie estetic lucrate și
fără erori.

Până de present se bucură de sprigi-
nului celor mai îndepărtate orașe. Dovadă
aceasta despre promptitudinea și
acurateța cu care efectuește ori-ce
lucrare.

Ca prima tipografie românească în
acest mare comitat, se roagă de bine-
voitorul sprigin al celorlalte institute
rom., precum și al privaților.

Nou!
Lampă electrică de busunar

cu mecanism american
indispensabilă pentru ori-ce economie casnică.
Să poate purta și în busunar,
e durabilă, comodă și corêspunzătoare.

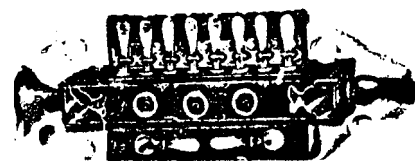
*La fiecare e de lipsă pentru
luminarea chililor, treptelor, ambtelor
și localităților laterale.*

Pentru ofșori la exerciții, pădurarilor și
vânătorilor pentru serviciu de noapte e
tare acomodată; pentru turiști sunt in-
dispensabile, pentru medici și moașe cu
ocasiunea vizitelor de noapte. În fabrice,
mori, pivnițe și depozite unde se păstrează materii explosive,
sunt de mare însemnătate, pentru călători ce sosesc noaptea
sunt neprețuite. Pentru economie este o bucurie. Nu sunt în
urma ei picături de lumină pe adiment și covoare. Pe pro-
prietari și economi îi păsește de atacuri și foc; cu aceasta te
poți sui și noaptea în pod unde se păstrează nutrețul. — E
sigură contra focului. Se poate folosi de mai multe mii de
ori și dacă cu timpul arde stratul, pentru 1 coroană 20 fileri
subministrăm altul nou. **Prețul 4 coroane.**

Cu reflector și linte măritoare executată foarte fin 5 cor.
— Strat de rezervă 1 cor. 20 fl. —

(227) Se trimit cu rambursă de 23—52
Stabilimentul Central alui **IOSIF AUFFENBERG**
BUDAPEST, Strada Profeta 5.

Minunat instrument musical!

Pe „Flötophon“ poate cânta ori cine
melodii, marșuri și dansuri, fără a cu-
noaște notele. Societăților, turiștilor, e
foarte recomandabil de petrecere. To-
nul lui e fermecător.

Acest minunat instrument musical

are 10 clape, 20 tonuri, 2 clape de bas
și pentru 3 cor. se capătă în formă ele-
gantă. 3 bucăți costă 8 cor. „Flötphon“
mai puternic, cu ton fermecător, costă
5 și 6 coroane.

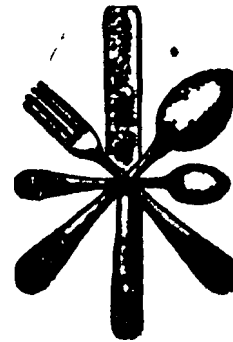
Cu rambursă trimite

Centr. lui **Auffenberg József**

Budapest, VI., Proféta-u. 5.

Cumpărare ocașională!

32 bucăți numai 6 fl.

În urma prea marelui deposit al unei
fabrici de obiecte de metal, sunt incre-
dințat să vind marfa acesteia în prețul cu
care se face. Spedez dară, până când de-
positul sustă, contra ramburs:

6 bucăți linguri de supă din cel mai
fin argint de gloria, 6 furcuțe (furcuța
într'o bucată) din cel mai fin argint de
gloria, 6 cuțite din cel mai fin argint de
gloria, 12 lingurițe de cafea din cel mai
fin argint de gloria; 1 sitită de străcurat
laptele și 1 sitită de străcurat supa. — 32 bucăți cari
costă numai 6 fl., toate noue și bune și frumos poleite.
Acestea mai de mult au costat 25 fl.

Argintul de gloria este un metal cu totul alb, care se
înlocuiește cu cel mai scump argint, și ca unul fiecare să fie
convins despre adevăr, mă oblig a remite banii numai de
cât dacă marfa nu ar conveni. — Garnitura e cel mai potri-
vit dar de cununie, și nu trebuie să lipsească din nici o casă.

Singur expeditor este: **Iosif Auffenberg's Centrale**
(226) 23—52 Budapesta VI., Strada Proféta nr. 5.

Comandele se trimit spedând banii înainte sau contra ramburs.